

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2010-2011

30 NOVEMBRE 2010

Proposition de résolution relative à la situation des droits humains en Iran, en particulier le cas de Sakineh Mohammadi-Ashtiani

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES RELATIONS EXTÉRIEURES ET
DE LA DÉFENSE
PAR

**M. DE BRUYN
ET MME ZRIHEN**

INTRODUCTION

La commission a examiné la proposition de résolution qui fait l'objet du présent rapport au cours de sa réunion du 30 novembre 2010.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2010-2011

30 NOVEMBER 2010

Voorstel van resolutie betreffende de situatie van de mensenrechten in Iran, in het bijzonder het geval van Sakineh Mohammadi-Ashtiani

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR
DE BUITENLANDSE BETREKKINGEN EN
VOOR DE LANDSVERDEDIGING
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER DE BRUYN
EN MEVROUW ZRIHEN

INLEIDING

De commissie heeft dit voorstel van resolutie besproken tijdens haar vergadering van 30 november 2010.

Composition de la commission / Samenstelling van de commissie :

Président / Voorzitter : Karl Vanlouwe.

Membres / Leden :

N-VA	Piet De Bruyn, Patrick De Groot, Luc Sevenhans, Karl Vanlouwe.
PS	Marie Arena, Philippe Mahoux, Olga Zrihen.
MR	Armand De Decker, Dominique Tilmans.
CD&V	Sabine de Bethune, Rik Torfs.
sp.a	Bert Anciaux, Marleen Temmerman.
Open Vld	Rik Daems.
Vlaams Belang	Jurgen Ceder.
Écolo	Jacky Morael.
cdH	Vanessa Matz.

Suppléants / Plaatsvervangers :

Frank Boogaerts, Inge Faes, Lieve Maes, Elke Sleurs, Helga Stevens
Hassan Bousetta, Fatiha Saïdi, Louis Siquet, Muriel Targnion.
Jacques Brotchi, Christine Defraigne, Richard Miller.
Jan Durnez, Cindy Franssen, Peter Van Rompuy.
Ludo Sannen, Guy Swennen, Frank Vandenbroucke.
Nele Lijnen, Bart Tommelein.
Filip Dewinter, Anke Van dermeersch.
Zakia Khattabi, Claudia Niessen.
André du Bus de Warnaffe, Dimitri Fourny.

Voir :

Documents du Sénat :

5-371 - 2010/2011 :

N° 1 : Proposition de résolution de Mme Matz et consorts.
N° 2 : Amendements.

Zie :

Stukken van de Senaat :

5-371 - 2010/2011 :

Nr. 1 : Voorstel van resolutie van mevrouw Matz c.s.
Nr. 2 : Amendementen.

I. EXPOSÉ INTRODUCTIF DE MME MATZ

La situation des droits humains en Iran reste préoccupante. De nombreux cas de répressions à l'encontre de défenseurs des droits humains sont rapportés. La peine de mort continue aussi à être largement appliquée, même par lapidation, forme de torture d'un autre âge s'il en est.

Le cas de Sakineh Mohammadi-Ashtiani est connu de tous. Ces derniers mois, la société civile a organisé à ce sujet de nombreuses manifestations, entre autres devant le Parlement européen, et des pétitions ont circulé. L'on a appris entre-temps que la sentence contre Sakineh Mohammadi-Ashtiani avait été suspendue, sans être levée pour autant. Nous pouvons à tout le moins constater que les droits de la défense ont été bafoués, tant en ce qui concerne les éléments de preuve que les témoignages.

La proposition de résolution à l'examen ne se limite pas au cas de Sakineh Mohammadi-Ashtiani mais porte également sur les nombreux autres cas de violation des droits humains, qui sont malheureusement monnaie courante en Iran. Le Sénat a déjà adopté des résolutions relatives au non-respect des droits humains en Iran, telles que la résolution relative aux exécutions de mineurs en Iran (doc. Sénat, n° 4-842/4) et la résolution relative à la militante iranienne des droits de l'homme Shirin Ebadi (doc. Sénat, n° 4-1216/4).

Le Parlement européen a, lui aussi, adopté un certain nombre de résolutions sur l'Iran. La proposition de résolution qui fait l'objet du présent rapport peut constituer un moyen de pression supplémentaire sur l'État iranien, non seulement dans le cas spécifique de Sakineh Mohammadi-Ashtiani, mais aussi pour inciter Téhéran à revoir sa législation en la matière.

Mme Matz précise enfin que le ministre belge des Affaires étrangères entretient également des contacts avec l'Iran à propos de ces questions.

II. DISCUSSION GÉNÉRALE

Mmes Arena et Temmerman déclarent adhérer pleinement au contenu du texte à l'examen.

Selon Mme Arena, il est important que parallèlement aux initiatives de la société civile, une résolution parlementaire soit à présent aussi votée.

M. De Bruyn peut, lui aussi, souscrire aux objectifs de la proposition de résolution à l'examen qui, à travers le cas de Sakineh Mohammadi-Ashtiani, vise à

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR MEVROUW MATZ

De situatie van de mensenrechten in Iran blijft zorgwekkend. Tal van gevallen van repressiemaatregelen tegen verdedigers van de mensenrechten worden gemeld. Ook blijft men nog steeds in hoge mate de doodstraf toepassen; het gebeurt zelfs nog onder de vorm van steniging, een primitieve folterpraktijk.

Het geval van Sakineh Mohammadi-Ashtiani is door iedereen gekend. Het middenveld heeft de jongste maanden heel wat verschillende manifestaties georganiseerd, onder andere voor het Europees Parlement, en petitie's hierover opgesteld. Ondertussen werd vernomen dat de uitspraak over de straf van Sakineh Mohammadi-Ashtiani is opgeschort, maar de straf is niet opgeheven. Op z'n minst kunnen we stellen dat de rechten van de verdediging met de voeten zijn getreden, zowel wat betreft het bewijsmateriaal als wat betreft de getuigenissen.

Het voorliggende voorstel van resolutie heeft niet alleen betrekking op het geval van Sakineh Mohammadi-Ashtiani, maar ook op de talrijke andere gevallen van schendingen van de mensenrechten, die spijtig genoeg dagelijks kost zijn in Iran. De Senaat heeft reeds resoluties met betrekking tot het miskenen van de mensenrechten in Iran aangenomen, zoals de resolutie betreffende de executies van minderjarigen in Iran (stuk Senaat, nr. 4-842/4) en de resolutie betreffende de Iraanse mensenrechtenactiviste Shirin Ebadi (stuk Senaat, nr. 4-1216/4).

Het Europees Parlement heeft ook een aantal resoluties gestemd over Iran. Het voorliggende voorstel van resolutie kan een bijkomend drukkingmiddel op de Iraanse staat zijn, niet alleen voor het geval van Sakineh Mohammadi-Ashtiani maar opdat Iran zijn wetgeving terzake zou herzien.

Mevrouw Matz wijst er ten slotte nog op dat de Belgische minister van Buitenlandse Zaken ook reeds contacten voert met Iran over deze kwesties.

II. ALGEMENE BESPREKING

De dames Arena en Temmerman verklaren volledig te kunnen instemmen met de inhoud van de voorliggende tekst.

Volgens mevrouw Arena is het belangrijk dat naast de initiatieven van het middenveld nu ook een parlementaire resolutie wordt gestemd.

Ook de heer De Bruyn kan instemmen met de doelstellingen van dit voorstel van resolutie dat door het geval van Sakineh Mohammadi-Ashtiani de hele

soulever toute la problématique des droits humains en Iran.

M. Moraël fait part de son inquiétude concernant quelques pétitions lancées par certaines organisations de la société civile, principalement établies aux États-Unis. Ces pétitions entretenaient une certaine ambiguïté sur la peine de mort, comme s'il existait des gradations dans l'horreur d'une peine de mort. Le texte à l'examen est parfaitement clair en ce qui concerne la peine de mort ainsi que l'adultère et l'homosexualité, qui ne peuvent pas constituer des faits punissables.

III. DISCUSSION DES RECOMMANDATIONS

Dispositif

Point 11

M. De Bruyn dépose l'amendement n° 1 qui vise à compléter le point 11 du dispositif afin que la résolution soit également transmise aux chefs religieux et au Conseil des Gardiens de la République islamique d'Iran.

Selon l'auteur de l'amendement, ceux qui ont réellement le pouvoir et les moyens de mener des réformes démocratiques en République islamique d'Iran, ce sont les chefs religieux, bien plus que le gouvernement et le Parlement officiels reconnus par la Constitution.

Pour Mme de Bethune, il n'est pas opportun de faire référence aux chefs religieux et au Conseil des Gardiens dans la proposition de résolution à l'examen, car ce serait reconnaître officiellement leur autorité.

M. De Bruyn répond que les chefs religieux et le Conseil des Gardiens sont un organe reconnu par la Constitution iranienne. Ils relèvent *de facto* le Parlement et le gouvernement au second plan.

Mme Temmerman plaide en faveur d'une séparation stricte entre la religion et l'État, et ne souhaite pas qu'une référence aux chefs religieux soit intégrée dans le texte.

Mme Arena souligne que le problème en Iran est précisément l'emprise totale des chefs religieux sur le gouvernement et le Parlement. Nous ne pouvons pas donner l'impression de les reconnaître en tant qu'interlocuteurs. Nous ne pouvons pas non plus nous adresser à des leaders religieux pour leur dire que leur religion se trompe.

Bien qu'il partage les préoccupations de M. De Bruyn, M. Moraël plaide en faveur du maintien du texte s'adressant au président, au gouvernement et au Parlement d'Iran.

problematiek van de mensenrechten in Iran op de dagorde plaatst.

De heer Moraël spreekt zijn ongerustheid uit over enkele petitie's die door sommige organisaties uit het middenveld werden opgesteld, vooral dan organisaties uit de Verenigde Staten. Deze petitie's waren eerder dubbelzinnig met betrekking tot de doodstraf, alsof er gradaties zijn in de gruwel van een doodstraf. De voorliggende tekst is klaar en duidelijk over de doodstraf, net zoals over overspel en homoseksualiteit die geen strafbare feiten kunnen zijn.

III. BESPREKING VAN DE AANBEVELINGEN

Dispositief

Punt 11

De heer De Bruyn dient het amendement nr. 1 dat ertoe strekt in het punt 11 van het dispositief aan te vullen opdat de resolutie ook wordt overgemaakt aan de religieuze leiders en de Raad der Hoeders van de Islamitische Republiek Iran.

Volgens de auteur van het amendement, beschikken de religieuze leiders, veel meer dan de officiële en grondwettelijk erkende regering en parlement, over de reële macht en mogelijkheden om democratische veranderingen in de Islamitische Republiek Iran door te voeren.

Volgens mevrouw de Bethune is het niet opportuun om een verwijzing naar de religieuze leiders en naar de Raad der Hoeders op te nemen in dit voorstel van resolutie omdat op die manier ook hun gezag officieel wordt erkend.

De heer De Bruyn antwoordt dat de religieuze leiders en de Raad der Hoeders wel een door de Iraanse grondwet erkend orgaan zijn. Zij schuiven *de facto* het parlement en de regering ter zijde.

Mevrouw Temmerman pleit voor een strikte scheiding tussen religie en staat en wenst niet dat in de tekst een verwijzing naar religieuze leiders wordt opgenomen.

Mevrouw Arena onderstreept dat het probleem in Iran precies is dat de religieuze leiders volledig de regering en het parlement domineren. Wij mogen niet de indruk wekken hen als gesprekspartner te erkennen. We kunnen ons ook niet tot religieuze leiders richten om te zeggen dat hun religie zich vergist.

De heer Moraël deelt de bezorgdheid van de heer De Bruyn maar pleit voor het behoud van de tekst die zich richt tot de president, de regering en het parlement van Iran.

M. De Bruyn déclare qu'il retire son amendement.

IV. VOTES

L'ensemble de la proposition a été adopté à l'unanimité des 10 membres présents.

Confiance a été faite aux rapporteurs pour la rédaction du présent rapport.

Les rapporteurs,

Piet DE BRUYN.
Olga ZRIHEN.

Le président,

Karl VANLOUWE.

*
* *

Texte adopté par la commission.

**Le texte adopté par la commission
est identique au texte de la proposition
de résolution
(voir le doc. Sénat, n° 5-371/1 - 2010/2011).**

De heer De Bruyn verklaart zijn amendement terug te trekken.

IV. STEMMINGEN

Het voorstel in zijn geheel wordt eenparig aangenomen door de 10 aanwezige leden.

Vertrouwen werd geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van het verslag.

De rapporteurs,

Piet DE BRUYN.
Olga ZRIHEN.

De voorzitter,

Karl VANLOUWE.

*
* *

Tekst aangenomen door de commissie.

**De door de commissie aangenomen tekst
is dezelfde als de tekst van het voorstel
van resolutie
(zie stuk Senaat, nr. 5-371/1 - 2010/2011).**